

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 37. Zettortdeend 12tá September 1840.

P a f a k k a,

no tſchiggana blehdibas un ſemneeka mahnu tizzibas.

Diwi tſchiggani, tehws ar dehlu, no kahda tirgus nahkdami itt noſkummſchi ſtaigaja pa leelzettu, jo eemauktus un kantschuku gan turreja rohka, bet ne bij ko jaht un pehrt. Wezzais ar Kreeweem, Latweeſcheem un Schihdeem teekams bij mainijis, kamehr ne ſirga ſpalwa paſcham ne paliffe, jo pehdiga fehme ko no Leiſchu Schihda puſdsſchwu bij dabbugis, wehl paſchâ tirgû bij noſprahguſi. Bet tſchiggans bes ſirga jaw ne warr buht, lai to dabbu kâ dabbudams, tapehz ſchis ar wiſſu ſawu dehlu no tirgus welkabs noht, galwâ to ween grohſidams, woi no atpakkat nahkdameem tirdſimeekeem us kauſkahdu wiſſi ne warrehs pelniht kahdu ſirga lohpu. Puiſcham kas 16 gaddus bij wezz un arr jaw pahrlœku nahwigs us ſirgeem, azzis apkahrt ween eet, eeraudſiht ſirgus bes ganna, ko nakti warretu bes naudas pirkt, bet tirgus laikâ garr leelzettu jaw ikwoens ſipri ſawus lohpus farga un wezzais dehlam fakka, ka us tahdu wiſſi jaw ne buhſchoht ne kas. Tê us reis ſehns eſſauzahs: „Uhrê tehtih! fur brangais ſirgs ais winneem fruhmeem ehd ar wiſſeem ſedleem, kas buhs kahdam pamuzzis, es winnu nokeſchu.“ Tâ jaw ſchis lezz pahrgahwi un ſchaujahs prohjam, bet gan drihs degguni nolaidis atnahk atkal un pateiz tehwan, ka ſirgs gan labs, ihſti druffis, behrs ar diwi baltahm kahjahin un tahdu ehrmigu ſihmi weenâ ziffâ, bet ka par nelaimi ſemneeks patſ gull blakkam un pawaddu zeeti rohka ſakehris un aptinnis. Wezzais tik praſſa: „Woi tas wihrs eemidſis?“ un tad puiſis atbildejis: „Itt tâ krahz, zeppure us

azzim, un luhpas itt ſillaſ un wiſſch no tahlenes pehz brandwihna ſmird,“ tad wezzais blehdis paſmeedamees ween fakka: „Ja tu tahds brandwihna brahlis, tad gan tarwu behru dabbuschu.“ Dehls, kam nu arr jaw ſagſchanaſ dohmas prahtâ nahk, wezzam praſſa: „Woi man ne buhs notezzeht papreeſchu, kamehr juhs to ſirgu panemſeet, tad pehz uſlehhſchu; ais ſedleem gan labbi mahku ſehdeht.“ Bet wezzais itt duſmigi tam uſſauz: „Woi tu wehl tik mulkis? Zittu reiſt gan tâ eſſam jahjuſchi, kad waktas bij, bet pa diweem tatschu ne warr ſkreet kâ ar ſagtu ſirgu jaſtreij, wiſſuwairak kad zehſch tik lauſchu pilns, kâ tirgus waktarâ. Bes tam tik ſihmigu ſirgu kâ ſcho, tew ne buhs ne muhſcham ſagt, ja pehz pahri ſtundahm ne warri buht ais Leiſchu ſemmes rohbeſcheem. Ntahz lihds, es tewi zittadi mahziſchu.“ Ur ſcheem wahrdeem wihrs dehlu eewedd fruhmôs un tur mahza ſawa blehſcha padohmu un puiſcham wehl weenreis wiſſu leek iſteikt, lai redſ, woi ſchis arri labbi ſapratſis un paturreis, kas winnam buhs jadarra un jarunna.

Tſchigganu behrneem us wiltibu un blehnahm pahrlœku branga galwa, jehſchu gan Muhſu Tehws tee ne eemahzabs, tapehz wezzais irr ar meeru ar ta pahrklaunſinatu dehlu, un abbi kluffinam aiſleen tai weeta, fur arrajs wehl tapat krahze. Wezz tſchiggans paraug ſirgam ſohbus un jaunam pakluſſi fakka ka tam irr 6 gaddi, tad ne zil ilgi jaw wiſſch ar baſſkahju behro maſus riſſchuſ jahj pa leelzettu prohjam, maſu pauninu rohka turredams. — Pa to laiku muhſu ſemneeks wehl ar weenu ſaldâ meegâ gulleja. Tas bij itt labbi pahrtizzis ſaimneeks, kam mahjas kahdu juhdsi no tahs weetas ſtah-

weja, no leelzetta tà frustam eefsch, meschmallà. Wìnsch bij zittabi gan gohbig's un prah'tigs wìhrs, bet kà jaw dasch lab's, brandwìhnu un wezzu mahnu. tizzibu biseh'liht par dauds zeenisa. Saimneeze atkal winnam ascha un wìswairak scho ikreis stipri brihbija, kad wìnsch eeskurbis pahrnahze, tapehz tirgù labbi eefillis, wìnsch jahdams bij nobohmajis, labbak kahdu stundu nogulletees un tad flaidrà duhschà mahjäs pahrnahft, tà kà winna patti wehl schorih't bij pee-koh'dinajusi. Bet meeg's warren zeeti bij pahrnehmis un faule jaw drihs gribbeja noeet, tad ween muhsu fainneek's, kas pehz launaga laika bij apgullis, sahze stiaipitees un azzis atwehrt. Bet tah's atweh'ris dohma, ka wehl sapni reds un sah'l azzis usplehst un ar roh'kam triht, bet reds arween tahdu eh'rmu, ka pats ne sinn, woi wìnsch eemid'sis, woi nomoh'dà. Tad wìhrs uslezz stahwu, bet reds un reds to paschu brihnumu. Nu ko tad? Tihri plikku, kà no mah'tes meefahm d'sunmufschu zilweku ar melleem matteem un pabruhnu ahdu, tam fainneeka eemauf'ti, ko wìnsch pats ar pawaddu turreja, galwà usmauf'ti un fedles ap widdukli apjohstas. Muhsu semneek's stahw kà apstulbis un neweenu wahrdu ne warr isteift, kamehr apsedloht's tshiggana dehl's (jo tas pats jaw bij, ko meh's pasihstam) roh'kas sakrampis preefsch winna zeld's inettah's. Tad wìhrs nemmah's drohschaku sirdi un prassa: „Kas joh'd's tad tu tah'd's effi? kur irr mans sirg's tu blehd's, saglis!“ Jaunais tshiggans, kaim tehws bij nogehrbis wissus luppatus un behreja eemauf'tus un fedles uslizzis, nu pehz wezza wiltineeka skohlas affaras no azzim speesdams ar drebbedamu balsi sah'l tà runnaht: „Upschelojeetees un nonemmeet tik man fedles, tah's jaw speesch un behr'sch neganti plikkas meefas, es jaw diwi stundas schè stahwu un ne gribbeju juh's moh'dinaht, lai juh's ne paleekat dufmigi. Tà paldeew's! nu jaw wissu jums isteiftschu no pirma galla. Es ne esmu wiss' bijis juh'su sirga saglis, bet juh'su sirg's pats. Juh's gan ne tizzat, bet klausaites tikkai, kà tas irr. Es esmu no tshigganu tautas, kà juh's gan redsat un mans tehws irr pah'rleeku nifns

zilwek's un negant's burwis. Wai Deewin! ko wìnsch manni kuhlis no jaannah deenahm! Weenreis arr, ne sinu par kahdu masu wainu manni nehme roh'kà un neganti faschaute un es blaudamees brehzu: „Juh's jaw manni jo neschehligi kullat, ne kà Schih'd's farwu sirgu.“ Tad wezzais palikke tik nifns, kà ne muhscham winnu ne biju redsejis un atfaz'zija: „Gan tu pats redsefi un baudisi, kà Schih'd's kull farwu sirgu un kad Schih'du pah'taga tew buhs mahziju'si, mutti turreht, tad tewi atkal par dehlu peenemschu. Tew buhs 6 gaddus par sirgu buht.“ Nu wìnsch ar schahdeem tahdeem wahrdeem manni nobuhre, ka man bij par behru sirgu japaleef. Tas bij ruddeni pa tirgu laifu un tirgù manni pahrdewe Schih'dam, kas 4 gaddus manni neschehligi mohzija, kamehr paldeew's Deewam juh's manni nopirkat un tapatt wairak dewat ehft un masak fittenu, ne kà wìnsch. Schodeen gan tee 6 gaddi buhs libd's aisgahjuschu, ka atkal esmu par zilweku palizzis. Bet kur nu eeschu? ko nu darrischu? kà nu gehrb'schoh's? Ak tahdu negantu tehwu! wai! wai! ko es esmu isredsejis!“ Tà puif's brehze un waideja, kamehr fainneek's usfauze: „Woi nu ne buhs gals tarwahm bleh'nahm? Kas farwu muhschu tahdu pasakku dsirdejis! Es tewi mahzischu zittu wallodu.“ Jaw wizzi pazehlis gribbeja tshigganam nifkus isd'siht, bet schis nu no teefas sabihjees un raudadams tehwa pehdigu padohmu atminneja un tas bij geldigs. „Upschelojeetees un ne fittat! Woi tad juh's nekad ne effat no Wilkatscheem dsirdejuschi? Mans tehws jaw tah'd's burwis, ka pats winnu tik reis esmu redsejis par wilkatschu paleekam un lohpus norejam. Un zil sirgu wìnsch naw sabuh'ris, ka zitti us 3 kahjahm lehze, zitti us weenu ahtrinu nosprahge. Wìnsch jaw ne peedohd neweenam, kas winnam pretti darra. Tà wìnsch manni par sirgu pah'rwehrtija, tà wìnsch jums Deew's sinn ko warr padarriht.“ Schee wahrdi semneekam gahje pee sird's un wizzi atkal nolaidis, wìnsch tà dohmaja pee fewis. „Tapatt eh'rmita leeta! kas to warr sinnaht, woi tah'd's arr naw pasaulè. Pats

ar farwahm azzim gan wilkatschu ne esinu redsejis, bet wezzi laudis jaw wiffi to runna, ka effoht tahdi blehschi, kas warroht wilku ahda eelihst. Deews sinn, woi schis ne spehje pateesi dehlu par sirgu padarriht. Un ja winsch tik nifns un negants, tad lai johds ar winnu teefajahs. Sekam winsch ar farweem wella pesteeem man gohwis apehd un sirgus samaita, labbak tas puifis winnam buhs japalaisch. Skreij, fur wehjsch tew nefs pee zitteem tschigganeem, te no tahs blehdneeku tautas deewsgan wasafees garram, kad tirgus buhs pagalam.“ Ta us to puifi fazzidams, schim norahwe eemaufkus, kas tam wehl ar weenu galwa bij un pats fedles usnehmis pamafam fahze eet us mahju puffi, to ween dohmadas, ko nu atbildeht laudim un wiswairak fainneezei, kad praffis, fur winsch sirgu pamettis. Ko winsch isgudrojis melloht (jo taisnibu teift bij fauns) bet ka wihrs tomehr no winnas paschas farwu labbu teesu dabbusis un daschu deeninu par schuhpi ween irr lamnahts un ka atkal tschiggana dehs plifs notappis libds to masu tilfu, fur tehws bij sohlijis drahnu pauninu nolift; to wiffu itt skaidri ne mahkam teift. Bet ka muhsu fainneeks farwu sirgu atkal satizis, tas gan wehl buhs japeemim. Ka jaw wezds laifds, pahrfuhlejs bij ar sirgu jasubta un pascham arr us mihdekli wajjadseja, tapehz ne ko darriht, bij jaet us zittu tirgu, ko ne zilgi atkal zitta weeta turreja, un jaraug sirgu nopirkt. Sainneeze ar stipru pamahzifchanu iswaddija un wihrs zeeti apfohlija, ka ne ar brandwihnu, nedf zittadi winnu ne ka ne warrehs peewilt. Un pateesi schoreis ne ko dauds ne dschre, bet mahnu tizziba scho atkal neganti peekrahpe. Jo us tirgu usgahjis eeraudsija farwu basfahju behro, ko wezz tschiggans taggadina jahdija un Schibdam gribbeja ismainiht. Ko nu dohmajeet? Te wihrs gan buhs sagli nokehriis un preeksch tirgus funga weddis, lai atdabbutu farwu sirgu. Neka! winsch jaw preeksch tam pee kahdas gudras seewas bij aishgahjis pahrnawadda un tai praffijis padohmu farwa sirga deht un kad schi blehnu praweete

bij apstiprinajufi, ka kasinn gan effoht teefa, ko tschiggana puifis stahstijis, jo tschiggani tee ihsti burfchanas meisteri, tad fainneeks tik stipri tizzeja to blehscha pasalku, ka taggad ne prahda ne nahze farwu sirgu atneht, bet ka winsch to atkal par to nelaimigu burwja dehlu turredams fazzija pee sewis: „Uhrè! woi tu atkal tehnu sakaitinajis? Tas arr isfkattahs itt ka weens wezz negants! lai Deews pasarga par tahdu un tew irr schehligs Schibdu rohkäs. Mannis deht tewi warr par weltu dahwinahht, tad es arr wehl fargaschohs tahdu pestetu gabbalu farwas mahjas eewest.“ Ta muhsu fainneeks pee sewis dohmaja un farwas dohmas par warren gudrahm turredams, aishgahje us zittu tirgus puffi un nobewe kahdam pasihstamam zeema fainneekam par pascha audsinatu baltu fehwi 20 dahlderus ko winsch buhtu warrejis schfirsta patureht, ja ne buhtu tahds mahnu tizzetajs bijis. — Ja schi pasalka tew patifke mihlais lassitajs! tad gan labprahht gribbessi sinnaht, furra laifa un furra weeta tas ta irr notizzis. Ne nemm par faunu, ka to ne mahku skaidri teift, bet ka man jaatbilde, itt ka wiffi atbilde, kas no mahnu leetahm ko pateiz: „Pats to ne esinu redsejis, nedf arri sinnu, fur tas notizzees, bet no wezzeem laudim ta esinu dsirdejis runnajam.“ Bet ja tu wehl jauta, ko tad tahdus tukschus leef Awissè? un ko no scheem neekeem buhs mahzitees? tad gan tew warru itt teescham fazzihht, ka schi pasalka tapehz schè eelifta, lai no winnas nemmahs to mahzibu, kas warr buht dascham labbam buhs derriga: Ka mahnu tizzigu zilweku jebkahds blehdis warr peezwilt, ta ka pats ne mas ne sinn.

W. H. r.

Teefas flubdinafchanas.

Zai nakti no 17ta us 18tu August f. g. Sallenes muifchas fainneekem Pauke un Buhdis, pirmajam gaischi rudis (eedseltens) sirgs ar deefahm frehpehm, 12 libds 13 gaddus wezs, un ohtram gaischi rubda, gan drihs dseltena, fehwe, 5 gaddus wezza, un bes

tam wehl pasihstama pee rehtes ziffä, fur wiffes koh-
dis, no gannibahm sagti. Saglis, ka rahdabä,
Wahzu wihrs, atstahjis us peeminnetu fainneeku
gannibahm wezzu baltu sirgu ar pahrgreestu rihkli.
Kas pahr scho sagli jeh pahr teem sagteem sirgrem
taisnas sinnas warr doht, dabbuhs peenahkamu pa-
teizibas naudu no appakschraftitas muischas polizeijes.
Sallene, 19tä August 1840. 3

Sallenes muischas polizeije.

* * *

Pee Krohna Kalnzeemas pagasta' teefas 24tä Sep-
tember f. g. lohpus un daschdaschadas zittas leetas,
ka arridsan weenu leelu laiwu arr sehgelehm un wif-
seem strikkeem wairak sohlitajam prett flaitamu naudu
pahrdohs.

Krohna Kalnzeemas pagasta teefa, 10tä Septem-
ber 1840. 2

(L. S.) ††† Strautneef Anfs, peeschdetais.
(Nr. 168.) Kol, Reg. Hildebrand, pagasta teefas
krihweris.

* * *

Kam kahdas parrabu praffischanas buhtu pee ta
Jaun-Auzes fainneeka Dsireneeku Witta Petersohn,
pahr kurra mantu parrabu deht konkurse spreesta,

tohp usajinati, lihbs 5tu Oktober f. g. pee saube-
schanas sawas teefas pee schihs pagasta teefas pee-
teiktees. Jaun-Auzes pagasta teefa, 24tä August
1840. 2

††† Bertulait Jahu Schulz, pagasta
wezzakais.

(Nr. 25.) U. G. Hammer, pagasta teefas krihw.

Zittas fluddinaschanas.

Zaur scho teef sinnamu darrihts ka Strundes tirgu
scho gadd 19tä September turrehs. 1

* * *

Leelu Lamberta-tirgu Leela Behrsesmuischä pee
Dohbeles schihdu swehtku labbad scho gadd ne 17tä,
bet 19tä September turrehs; ta ka 18tä September
warrehs bohtis buhweht, un 19tä tirgu turreht. 1

Siina pahr jaunu grahmatu.

Pee G. U. Meyher, grahmatu pahdeweja Jelgawä,
warr dabbuht pirkt: Berkholz, sinnas par Kreemu
Keisara walfi. Dhra drikke. Rihgä 1840. Walfä
25 kap. fudr. 2

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgä, tanni 2trä September 1840.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlberis	gelbeja	I 33	I pohds fannepu	tappe malfahst ar	— 90
I puhrs rudsu	tappe malfahst ar	I 60	I — linnu labbakas surtes	— —	2 —
I — kweeschu	— —	3 —	I — — flittakas surtes	— —	1 80
I — meeschu	— —	I 10	I — tabafa	— —	— 65
I — meeschu = putrainu	— —	I 60	I — dselses	— —	— 70
I — ausu	— —	— 80	I — sweesta	— —	2 20
I — kweeschu = miltu	— —	3 50	I muzzä filku, preeechu muzzä	— —	6 —
I — bishdeletu rudsu = miltu	— —	2 10	I — — wihschnu muzzä	— —	6 25
I — rupju rudsu = miltu	— —	I 50	I — farkanas fahls	— —	7 —
I — firnu	— —	I 60	I — rupjas leddainas fahls	— —	6 —
I — linnu = sehklas	— —	2 50	I — rupjas baltas fahls	— —	4 40
I — fannepu = sehklas	— —	I 50	I — smalkas fahls	— —	4 25
I — kimmenu	— —	5 —			

Wrihw drikket.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-rahts U. Weitler.
No. 296.